

F. t. l. vedr. retsplejeloven

nalitet, mens den sidste person var isolationsfængslet i 28 dage sigtet for indbrud.

I 2004 var fem personer under 18 år varetægtsfængslet i isolation. Heraf var tre personer isolationsfængslet i henholdsvis 14 dage, 25 dage og 50 dage i en sag om røveri af særlig grov beskaffenhed. Én person var isolationsfængslet i 4 dage sigtet for drab, mens den sidste person var isolationsfængslet i 8 dage sigtet for indbrud.

Der henvises til betænkningens kapitel 4, side 64-65.

Om anvendelsen af isolationsfængsling af unge under 18 år i 2005 kan Justitsministeriet oplyse, at fire personer var varetægtsfængslet i isolation. Heraf var to personer isolationsfængslet i henholdsvis 12 og 14 dage i en røverisag. De to andre var isolationsfængslet i henholdsvis 47 og 55 dage i en sag om terrorisme.

2.3.5. Udvalgets øvrige undersøgelser om isolation

Ud over den kvantitative analyse, som Strafferetsplejeudvalget har foretaget på grundlag af det foreliggende statistikmateriale om udviklingen i anvendelsen af varetægtsfængsling i isolation siden lovændringen i 2000, har udvalget undersøgt, hvordan regelsættet har fungeret i praksis.

Strafferetsplejeudvalget har for det første gennemgået et antal ikke-offentliggjorte retskendelser om isolation med henblik på at foretage en vurdering af, hvordan reglerne om begrundelse har fungeret i praksis. Gennemgangen omfatter kendelser i isolationskæremål afsagt ved Østre og Vestre Landsret i 2. halvår af 2004 (i alt 89 sager omfattende 124 sigtede, heraf nogle sager med flere kendelser).

Om denne undersøgelse har udvalget bl.a. anført, at de foreliggende landsretsafgørelser bekræfter, at der i almindelighed stilles særlige krav til begrundelsen om isolation. I en række tilfælde forekommer begrundelserne imidlertid at være standardprægede og ikke fuldt ud at leve op til intentionerne bag det gældende begrundelseskra i retsplejelovens § 770 d, stk. 1. Der henvises herom til betænkningens side 67-73 og side 104.

Udvalget har endvidere – på grundlag af Rigsadvokatens årlige isolationsredegørelser for perioden 2001-04 – gennemgået de sager, hvor varetægtsfængsling i isolation har været opretholdt ud over 3 måneder.

Om denne undersøgelse, der omfatter i alt 49 sigtede, har udvalget bl.a. anført, at der helt primært er tale om alvorlige sager, herunder navnlig sager om grov narkotikakriminalitet med en kompliceret efterforskningsmæssig situation. I en ikke ubetydelig del af sa-

gerne er der imidlertid ikke som forudsat i forarbejderne til lovændringen i 2000 sket forelæggelse for Rigsadvokaten forud for anklagemyndighedens fremsættelse af anmodning om fortsat isolation ud over 3 måneder i retten. Der henvises herom til betænkningens side 73-74 og side 103.

Endelig har Strafferetsplejeudvalget foretaget en spørgeskemaundersøgelse om varetægtsfængsling i isolation. Spørgeskemaet, der indeholder 36 spørgsmål, blev sendt til Advokatrådet, Landsforeningen af Beskikkede Advokater, Foreningen af Beskikkede Advokater i København, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Den Danske Dommerforening, Præsidenten for Østre og Vestre Landsret, byretterne i København, Århus, Odense, Aalborg og Roskilde (dvs. de fem største byretsembeder), Rigsadvokaten, samtlige politikredse samt byretterne i de politikredse, hvor der i perioden fra 2001 til 2004 forekom flest varetægtsfængslinger i isolation (i alt 22 byretsembeder). Høringsparterne blev anmodet om at redegøre for deres erfaringer med varetægtsfængsling i isolation. Om udvalgets hovedkonklusioner vedrørende denne undersøgelse henvises til betænkningens side 75-86.

3. Forholdet til menneskerettighederne

3.1. Den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 3

Den europæiske menneskerettighedskonventions artikel 3 har følgende ordlyd: »Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.«

I perioden fra 1998 til 2005 har Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i én dansk klagesag (klagesag nr. 69332/01, *Rohde mod Danmark*) taget stilling til, om isolation af en varetægtsarrestant udgjorde en krænkelse af konventionens artikel 3. Menneskerettighedsdomstolen konstaterede ved dom af 21. juli 2005 med dommerstemmerne 4 mod 3, at der ikke var sket en krænkelse af konventionen.

Efter dommen ligger det fast, at isolation af varetægtsarrestanter inden for rammerne af retsplejelovens regler herom ikke generelt er i strid med den europæiske menneskerettighedskonvention.

Der henvises til betænkningens side 45-46 og betænkningens bilag 9.

3.2. FN's Torturkomité's anbefalinger

Danmark ratificerede i 1987 FN's konvention af 10. december 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Der er i medfør af konventionens artikel 17 oprettet en Komité mod Tortur (FN's Torturkomité), der overvå-